

„Narodne novine“, broj 84/13.

PRAVILNIK O NAČINU PROVOĐENJA MJERA ZAŠTITE RADI SPRJEŽAVANJA NASTANKA OZLJEDA OŠTRIM PREDMETIMA

OPŠTE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva Vijeća 2010/32/EU od 10. svibnja 2010. o provođenju Okvirnog sporazuma o sprječavanju ozljeda oštrim predmetima u bolničkom sektoru i zdravstvu koji su sklopili HOSPEEM i EPSU (Tekst značajna za EGP) (SL L 134, 1. 6. 2010.) .

Članak 2.

(1) Ovim Pravilnikom propisuje se načini provedbe mjera zaštite radi sprječavanja nastanka ozljeda oštrim predmetima za zdravstvene radnike koji neposredno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu i za nezdravstvene radnike koji se mogu ozlijediti oštrim predmetima.

(2) Provođenje mjera zaštite osigurava:

1. najvišu razinu sigurnosti u radnom okruženju,
2. sprječavanje ozljeda radnika prouzročenih svim medicinskim oštrim predmetima (uključujući i ubode iglom te izloženost krvi i tjelesnim tekućinama),
3. najviše i stupanj zaštite ugroženih radnika,
4. uspostavu integriranog pristupa u okviru kojega će se utvrditi politike za procjenu i prevenciju rizika, osposobljavanje, informiranje, podizanje svijesti i nadzor, radi sprječavanja nastanka ozljeda oštrim predmetima, sukladno posebnom propisu kojim se regulira sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija,
5. provođenje postupaka neposrednog djelovanja i popratnih mjera, uključujući i:
 - a. postupke u slučaju ozljede oštrim predmetom i postupak prijave sukladno posebnom propisu kojim se regulira sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija,
 - b. postupak zbrinjavanja ozlijeđenog radnika te postupak provedbe post-ekspozicijske profilakse sukladno posebnom propisu kojim se regulira sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija.

lanak 3.

Ovaj Pravilnik primjenjuje se na zdravstvene radnike koji neposredno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu i na nezdravstvene radnike koji se mogu ozlijediti oštrim predmetima, a za vrijeme obavljanja svoje djelatnosti u okviru svojeg zanimanja.

POJMOVI

lanak 4.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:

1. *Poslodavac, radnik, druga osoba na radu i mjesto rada* propisani su posebnim propisom.
2. *Oštri predmeti* su predmeti ili medicinski instrumenti koji se smatraju radnom opremom, sukladno Pravilniku o sigurnosti i zdravlju pri uporabi radne opreme, a koji su nužni za obavljanje određenih zdravstvenih aktivnosti, a koji mogu izazvati posjekotinu, ubod, ozljedu i/ili infekciju.
3. *Infekcije koje se prenose krvlju* su infekcije mikroorganizmima (bakterijama, virusima, gljivama, protozoima) koji se povremeno ili stalno nalaze u krvi i drugim tjelesnim tekućinama i tkivima koje mogu sadržavati krv, odnosno patogene koji se prenose krvlju zaražene osobe i koja u kontaktu može rezultirati prijenosom infekcije sa zaražene osobe na nezaraženog (prijemljivog) zdravstvenog ili nezdravstvenog radnika.
4. *Profesionalna ekspozicija* je svaki kontakt zdravstvenog i nezdravstvenog radnika s potencijalno kontaminiranim materijalom koji može sadržavati patogene koji se prenose krvlju i koji se dogodi za vrijeme obavljanja profesionalnih aktivnosti, bilo unutar zdravstvene ustanove ili izvan nje, bilo u neposrednom radu s bolesnikom ili u kontaktu s njegovim tjelesnim tekućinama i tkivima.
5. *Izvorni bolesnik* je bolesnik čijoj je krvi zdravstveni radnik ili nezdravstveni radnik bio izložen.
6. *Post-ekspozicijska profilaksa* je skup aktivnosti kojima se nastoji smanjiti mogućnost infekcije zdravstvenog ili nezdravstvenog radnika nakon što se ekspozicijski incident već dogodio.
7. *Povjerenici za zaštitu na radu* su osobe koje su izabrane, odabrane ili imenovane za zastupanje radnika, sukladno posebnom zakonu.
8. *Posebne mjere prevencije* su mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja ozljeda i/ili prenošenja infekcija prilikom pružanja usluga i obavljanja postupaka izravno vezanih za bolnike i zdravstvenu djelatnost, uključujući i korištenje najsigurnije opreme, na temelju procjene rizika te sigurne metode zbrinjavanja oštrih predmeta, sukladno posebnom propisu kojim se regulira sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija.
9. *Serološki testovi* su pretrage koje se provode kod eksponiranog radnika i izvornog bolesnika, a vrsta pretraga/testova ovisi o procijenjenom riziku za svakog pojedinca, sukladno posebnom propisu kojim se regulira sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija.

NA ELA

lanak 5.

(1) Sukladno na elu da je prevencija klju na u sprje avanju rizika od ozljeda i zaraza oštrim predmetima zdravstvenih i nezdravstvenih radnika, poslodavac je obvezan provoditi op a na ela i posebna pravila zaštite na radu sukladno posebnim propisima koji reguliraju zaštitu na radu, kao i propisima kojima je odre eno rukovanje biološkim agensima pri radu.

(2) Kod rada sa oštrim predmetima poslodavac ne smije polaziti od pretpostavke da rizik ne postoji.

(3) U inkovitost mjera podizanja svijesti o rizicima kod rada s oštrim predmetima zajedni ka je obveza poslodavca, radnika i njihovih predstavnika.

(4) Poslodavci, radnici i radni ki predstavnici moraju sura ivati u stvaranju politika zaštite na radu, u provedbi zaštite na radu u praksi s ciljem prevencije i otklanjanja rizika, zaštite zdravlja i sigurnosti radnika i stvaranja sigurnog radnog okruženja. Suradnja uklju uje savjetovanje o rizicima, o izboru i korištenju sigurne opreme i utvr ivanja najboljih na ina provedbe postupaka izobrazbe, informiranja i podizanja svijesti o radu na siguran na in.

OBVEZE POSLODAVCA

lanak 6.

Zbog najviše mogu e razine zaštite zdravlja i sigurnosti na radu te utvr ivanja mogu ih sustavnih pogrešaka pri radu s oštrim predmetima, poslodavac mora osigurati sustavno izvješ ivanje nadležnih tijela o ubodnim incidentima.

Procjena rizika

lanak 7.

(1) Procjena rizika provodi se sukladno Zakonu o zaštiti na radu i Pravilniku o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti biološkim agensima pri radu.

(2) Procjena rizika za mjesta rada na kojima može do i do ozljede oštrim predmetom, obvezno uklju uje utvr ivanje izloženosti, uz razumijevanje važnosti dobro opremljenog i organiziranog radnog okruženja te obuhva a sve situacije u kojima može do i do izloženosti krvi ili drugom potencijalno zaraznom materijalu.

(3) Kod procjene rizika moraju se uzeti u obzir tehnologija koja se primjenjuje, organizacija rada, radni uvjeti, razina kvalifikacija, psihosocijalni imbenici vezani uz rad i utjecaj imbenika vezanih uz radno okruženje. Pritom je obvezno utvrditi da li postoji preostali rizik i uz primjenu svih pravila zaštite na radu.

Uklanjanje rizika, prevencija i mjere zaštite

lanak 8.

(1) Kada rezultati procjene rizika pokažu da postoji rizik od ozljeda oštrim predmetima i/ili zaraze, izlaganje radnika mora se sprijeti ili poduzimanjem sljedećih mjera, neovisno o njihovom redoslijedu:

– utvrđivanje i provedba sigurnih postupaka uporabe i zbrinjavanja oštrih medicinskih instrumenata, injekcijske opreme za jednokratnu uporabu i one izvanjske otpada,

– ukidanje nepotrebne uporabe oštrih predmeta i donošenjem promjena u praksu te, na temelju rezultata procjene rizika, osiguravanjem medicinskih instrumenata sa sigurnosno-zaštitnim mehanizmima,

– zabrana vraćanja zaštitne kapice na iglu,

– propisivanje postupaka zbrinjavanja oštrih predmeta i dostupnost propisanog postupka u pisanoj formi,

– u neposrednu blizinu prostora u kojima se koriste oštri predmeti i injekcijska oprema za jednokratnu uporabu, potrebno je postaviti i jasno označene tehničke sigurne spremnike za odlaganje upotrijebljenih oštrih predmeta i injekcijske opreme,

– sprječavanje rizika od infekcije:

a) pridržavanjem pravila prevencije, koja obuhvaćaju tehnologiju, organizaciju rada, radne uvjete, psihosocijalne čimbenike vezane uz rad i utjecaj čimbenika vezanih uz radno okruženje,

b) osposobljavanjem za rad na sigurno i zdrav način,

c) provođenjem zdravstvenog nadzora

– korištenje opreme za osobnu zaštitu,

– cijepljenje:

a) kada se procjenom rizika ustanovi da postoji rizik za sigurnost i zdravlje radnika nakon uboda oštrim predmetom zbog izlaganja biološkim agensima za koje postoje učinkovita cjepiva, poslodavac je obavezan radnicima omogućiti i osigurati cijepljenje,

b) cijepljenje i, prema potrebi, docijepljivanje, provodi se sukladno važećim propisima, uključujući i određivanje vrste cjepiva,

c) poslodavac mora osigurati edukaciju radnika o koristima i nedostacima i cijepljenja i necijepljenja,

d) poslodavac je obavezan omogućiti i osigurati cijepljenje svim radnicima koji se tijekom obavljanja svoje djelatnosti mogu ozlijediti oštrim predmetima, kao i studentima koji pružaju zdravstvenu skrb i provode aktivnosti vezane uz zdravstvenu skrb.

(2) Mjere spremanja rizika od infekcije iz stavka 1. podstavka 6. točka a), b) i c) provode se sukladno posebnom propisu kojim se regulira sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija

Postupci i zbrinjavanje u slučaju ozljeda

članak 9.

(1) U slučaju ozljede oštrim predmetom poduzimaju se sljedeće mjere:

a) poslodavac je obavezan odmah poduzeti propisane postupke, sukladno posebnom propisu o uvjetima i načinu obavljanja mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija te osigurati zdravstvenu skrb ozlijeđenog radnika, uključujući i pružanje post – ekspozicijske profilakse, neophodnih medicinskih testova i seroloških pretraga te daljnjeg praćenja zdravstvenog stanja,

b) poslodavac je obavezan utvrditi uzroke i okolnosti pod kojima je nastala ozljeda te evidentirati sve nezgode i poduzeti neophodne radnje,

c) poslodavac je o svakoj ozljedi oštrim predmetom obavezan obavijestiti Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i nadležnog osiguravatelja,

d) poslodavac kod svake ozljede popunjava obrasce koji se nalaze u Prilogu I. i Prilogu II. ovoga Pravilnika i čine njegov sastavni dio. Prilog I. dostavlja se Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, a Prilog II. zadržava poslodavac radi svoje evidencije.

(2) Poslodavac je obavezan osigurati i poštivati tajnost ozljede i dijagnoze.

Obavješćivanje i podizanje svijesti

članak 10.

(1) Oštri predmeti smatraju se radnom opremom i poslodavac mora informirati radnike o sigurnoj uporabi oštih predmeta kao radne opreme sukladno posebnom propisu.

(2) Obavješćivanje radnika odnosi se osobito na:

– upoznavanje rizika kod rada s oštrim predmetima,

– upoznavanje sa zakonodavstvom,

– promicanje dobre prakse u pogledu prevencije i bilježenja nezgoda / nesreća,

– izradu postupaka i promotivnih materijala u suradnji s radničkim povjerenicima i stručnjacima za zaštitu na radu u svrhu podizanja razine svijesti o rizicima rada s oštrim predmetima,

– pružanje informacije o mjerama potpore u slučaju ozljede.

Osposobljavanje

članak 11.

(1) Osposobljavanje za rad na siguran na in sadrži osobito teoretsku i prakti nu edukaciju o:

- pravilnoj uporabi medicinskih instrumenata u svrhu zaštite od ozljeda oštrim predmetima,
- riziku vezanom uz izlaganje krvi i tjelesnim teku inama,
- mjerama prevencije, uklju uju i standardne mjere opreza, sigurne sustave rada, postupke pravilne uporabe i zbrinjavanja, važnosti imunizacije,
- mjere koje se moraju poduzeti u slu aju ozljeda,
- postupke izvješ ivanja, neposrednog djelovanja i pra enje te njihovu važnost.

(2) Poslodavac ne smije dopustiti samostalan rad radniku i drugoj osobi na radu koja nije osposobljena za rad na siguran na in.

OBVEZE RADNIKA

lanak 12.

(1) Svaki je radnik obvezan skrbiti o vlastitoj sigurnosti i zdravlju kao i sigurnosti i zdravlju osoba na koje utje u njegovu postupci na radnom mjestu, u skladu sa svojom izobrazbom i uputama koje je dobio od poslodavca.

(2) Radnici moraju odmah prijaviti svaku ozljedu oštrim predmetom odgovornoj osobi i/ili osobi zaduženoj za zaštitu na radu, na na in kako je propisano procedurom ustanove vezano za prijavu bolni kim povjerenstvima ubodnih incidenata oštrim predmetima.

lanak 13.

Ako je drugim propisom propisano povoljnije pravo radnika, u ostvarivanju zaštite zdravlja i sigurnosti na radu primjenjuje se pravo povoljnije za radnika.

lanak 14.

Nadzor nad primjenom ovoga Pravilnika obavlja nadležna inspekcija Ministarstva zdravlja.

lanak 15.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

PRILOG I.

[OBRAZAC ZA PRIJAVU OZLJEDE OŠTRIM PREDMETOM I IZLOŽENOSTI KRVI](#)